

SOUTH EAST EUROPE

Transnational Cooperation Programme

TECH. FOOD Projekt

Projekt címe:

Technológiai transzfer és innovációs megoldások és beavatkozások a Dél-Kelet-Európai régiók agrár-élelmiszer szektorában

Project jele: **TECH.FOOD**

Projekt száma: **SEE/A/160/1.1/X**

Kulcsszavak: Innováció, mezőgazdaság, élelmiszer, technológia transzfer

Program: Tevékenységi terület: Dél-Kelet-Európai régiók¹

1. Prioritás iránya: Innováció és vállalkozáskönnnyítés

1.1 : Technológiai és innovációs hálózat fejlesztése specifikus területeken

A pályázatban résztvevő partnerek:

Vezető partner:

Modena Tartomány, Viale Martiri della Libertá, 34., 41100 Modena, Olaszország

1. Project partner:

ASTER Konzorcium , Via Piero Gobetti, 101., 40129 Bologna, Olaszország

2. Project partner:

Bukaresti Közgazdaságtudományi Akadémia, 6., Piata Romana, 010374 Bukarest, Románia

3. Project partner:

Földművelési és Vidékfejlesztési Minisztérium, Carol I. str., Sector 3, Bukarest.

4. Project partner:

Országos Húsipari Kutatóintézet K.N. Kft. 1097 Budapest, Gubacsi út 6/b., Magyarország

5. Project partner:

Regionális Adminisztráció Stara Zagora, 108., Star Simeon Veliki Bul., 6000 Stara Zagora, Bulgária

6. Project partner:

Görög Nemzeti Kutatási Alapítvány, 48., Vassileos Constantinou Ave., 11635 Athén, Görögország

7. Project partner:

Athéni Kereskedelmi és Iparkamara, 7., Akademias str., 10671 Athén, Görögország

8. Project partner:

Trakia Egyetem Stara Zagora, 6000 stara Zagora, Bulgária

9. Project partner:

Corvinus Egyetem Budapest, Villányi út 29-43, 1118 Budapest, Magyarország

1. IPA partner:

AZRRI Isztria Vidékfejlesztési Hivatala, Setaliste Pazinske Gimnazije, 1., 52000 Pazin, Horvátország

2. . IPA partner:

Belgrádi Agrárgazdasági Intézet, Volgina Str. 15., 11060 Belgrád, Szerbia

Alapinformációk: A Dél-Kelet-Európai (SEE) térség versenyképességi teljesítményét gátolja a nyugat-kelet irányú gazdasági különbségek nyilvánvaló megléte. Bár az SEE terület keleti része jelentős gazdasági reformban vett részt az elmúlt évtizedben, még mindig jelentős az elmaradás az EU gazdasági átlagadataihoz képest. A lisszaboni célok szerint a fenntartható fejlődés elősegítésének az egész SEE területen a K+F tevékenységeken kell alapulnia, leküzdve a versenyképességet érintő szabályozások és intézményi kapacitások meglévő hiányát. A projektben érdekelt szektor a mezőgazdasági termékfeldolgozás (élelmiszer- és italgyártás), amely a mezőgazdasággal együtt számos SEE régió számára a GDP fő komponensét jelenti.

A technológiai haladással, kereskedelem liberalizálással és a harmonizációs politikákkal elősegített globalizációs folyamat ugyanakkor mind veszélyeket, mind lehetőségeket is jelent a mezőgazdasági és az élelmiszeripari vállalkozások számára. Valójában az élelmiszeripari szektorban a globalizáció két fejlődési útvonalhoz vezethet az agrár-élelmiszeripari fejlődésében:

- kis hozzáadott értékű „standard” termékek előállítása, amelyeknél nem meghatározott a származás és a gyártási folyamatok fenntarthatósága;
- nagy hozzáadott értékű „minőségi” termékek gyártása, amelyek specifikus területekhez és már kialakult, meglévő hagyományokhoz és kultúrákhoz kötődnek, jó fenntarthatósággal a teljes termelési láncban.

A fenntartható fejlődés Lisszaboni megfogalmazása szerint, és felismerve az SEE régiók mezőgazdasági és élelmiszeripari hagyományainak gazdaságát az élelmiszertermelés jövőjének egy olyan fejlődési modellen kell alapulnia, ami a „minőségi” termékeket veszi alapul, melyek kiváló minőségi és biztonsági

szabványoknak felelnek meg. Következésképpen az SEE terület agrár-ipari szektorában az „innováció” fogalomnak sajátos jelentése van, ami összekapcsolódik a termelési folyamatok hatékonyságával és fenntarthatóságával, továbbá a hagyományokkal és a helyi jellegzetességekkel. Más szóval, az agrár-élelmiszeripari szektorbeli innováció hatékonyság támogatásánál foglalkozni kell a minőségi termelés gazdasági hatékonyságával és környezeti fenntarthatóságával, amelynél felbecsülhetetlen forrás a hagyományos, területi alapú termékek széleskörű jelenléte.

A mezőgazdasági és élelmiszeripari szektor kiváló minőségű termékeket előállító, fenntartható termelési folyamatainak megvalósításához alapvető politikai és stratégiai változás után kapcsolódnak az intézmények és a támogató szervezetek (úm. kutató központok, egyetemek, szakmai szervezetek, stb.), amelyekhez nemzeteket átfogó funkcionális kapcsolódások létesítése valamint a szakismeretek kialakítása és elterjesztése szükséges, hogy azok hatékonyan növeljék az agrártermékeken alapuló vállalatok képességeit, hogy a globalizált piacokon versenyezzenek.

A projekt a helyi kompetenciák nemzeteket átfogó hálózatának megvalósításával, és az élelmiszer mezőgazdasági és ipari termelésének innovációs és modernizációs folyamatának támogatását szolgáló tudással, mint a globalizáció által gerjesztett egyöntetűsítésre válaszoló fő védekezéssel foglalkozik.

Célok: A TECHFOOD projekt **általános célja** a mezőgazdasági és élelmiszer szektor K+F és innovációs kapacitásának építése az SEE régió kutató testületeire, intézményeire és élelmiszeripari vállalatokra jellemző kapcsolatok hiányának megszüntetésével azzal a céllal, hogy továbbfejlesztett és fenntartható termékeket, gyártási folyamatokat és szolgáltatásokat hozzon létre.

Nevezetesen, a projekt európai hálózatokat valamint működőképes eszközöket hoz létre, amelyek képesek arra, hogy hatékonyan erősítsék a technikai innovációt az élelmiszergyártásban azzal a céllal, hogy növeljék a minőségi és/vagy hagyományos termékek hozzáadott értékét. A projekt megvalósítása egyrészt hozzájárul az élelmiszerminőség és –biztonság iránti fogyasztói bizalom megújításához, másrészt lehetővé teszi a biztosabb gyártásokhoz szükséges technikai ismertek és innovatív eszközök elterjesztését.

A projekt működési céljai a következők:

- a részvevő régiók mindegyikében lévő kutató testületeket, intézményeket és élelmiszeripari vállalatokat összekötő helyi „vertikális hálózatok” erősítése;
- a részvevő SEE régiók közötti és a többi EU régióra nyitott, nemzetek közötti „horizontális hálózat” létrehozása.

A projekt céljainak elérésével kétszintű eredmények várhatók:

- analitikai eszközök, a különböző regionális összefüggésű infrastrukturális, politikai és egészségügyi helyzetek ismereteinek fejlesztése a kritikus pontokra és az élelmiszerlánc termelési igényeire koncentrálnak;
- intervenciós eszközök a technikai és tudományos know-how kezelésére és szervezésére, hogy a K+F és innovációs megoldások hatékony alkalmazását érjék el.

Tevékenységek:

1. Munkacsomag – Innovációs igények és endogén (belső) potenciálok

Az 1. Mcs szándéka, hogy közvetlen elemzést készítsen a teljes termelési láncot alkotó agrár-élelmiszeripari vállalatok K+F és innovációs igényeiről és gyenge pontjairól. Az elemzés mind a potenciálok, mind a kevésbé fejlett endogén források meglétére, valamint valamennyi érdekelt régió agrár-élelmiszeripari termeléseinek technológiai szempontjaira fog koncentrálni. Nevezetesen az elemzés a következőkhöz vezet:

- az érintett régiók endogén potenciáljainak jellemzése, lehetővé téve a hagyományos/tipikus termékek és hagyományok keretének, és az élelmiszertermelés és élelmiszerbiztonság elkötelezettségeinek meghatározását;
- a gyártási rendszerek technológiai jellemzése, a megvalósítandó technikai és tudományos innovációkra koncentrálni, hogy instrumentumokat és eszközöket hozzanak létre az élelmiszergyártás, feldolgozás, csomagolás és marketing számára, különösen figyelembe véve mindazt, ami alkalmazható technikai innováció.

Ezeket az információkat „regionális profilokba” szervezik, ahol ismertetik és megvitatják az igényeket és a lehetőségeket, és bemutatják azokat a felbecsülhetetlen forrásokat, amelyeket felhasználnak nemcsak a további projekt tevékenységekhez, hanem és kiemelten a szektor érdekelt állami és magán szereplői által elfogadható stratégiai változatokhoz.

A regionális profilok képezik az alapot az innováció elősegítésére a helyi termékek javára.

2. Munkacsomag – A technológiai transzfer és a tudás elterjesztés hálózata

A Munkacsomag arra szolgál, hogy az érintett régiók kutató, technológiai és innovációs létesítményei között nemzetközi „horizontális” hálózatot hozzon létre azzal a céllal, hogy megkönnyítse az alkalmazott kutatások fejlesztését az előző Munkacsomagban feltárt területi potenciálok és vállalati igények szerint, és azokkal koordináltan.

A 2. Mcs az 1. Mcs-ben feltárt meglévő innovációs támogató szolgálatok (kutató testületek, többfunkciójú központok, stb.) felépítésére és erősítésére koncentrálni, ami a többfunkciós „Technológia Transzfer Központok” (TTK) új funkcióját hozza létre. Tulajdonképpen a regionális TTK-k (minden részvevő régióban legalább egy) meg fogja vizsgálni a minőségi élelmiszert előállító láncok hiányosságait és kiértékeli az igényeiket, és alapvető szerepet játszik a kutatási vonalak irányításában. Az adott területeken technológiai transzfer központokként működnek majd, és megvalósítják a következő munkacsomagban létrehozott „innovációs eszköztár” alkalmazásának irányítását.

A Regionális Technológiai Transzfer Központok lokális és nemzetközi szinteken működnek azért, hogy:

- funkcionális szolgálattá válnak, amely regionális szinten összehozza az intézményeket, kutató testületeket és vállalatokat a K+F és innovációs tevékenységek optimalizálására és fejlesztésére;

- az innovációs szolgálatok állandó nemzetközi hálózatának kapcsolódási pontjaivá válnak, ami lehetővé teszi a vállalatok számára, hogy részt vegyenek a termékek és gyártási folyamatok javítására irányuló nemzetközi akciókban.

A 2. Mcs-ben elvégzett tevékenységek magukban foglalják a Technológiai Transzfer Központok szervezését és operatív irányítását és a regionális (vertikális) valamint nemzetközi (horizontális) hálózatok létrehozását, a Dél-Kelet-Európai élelmiszer-előállító rendszerek fejlesztéséhez kapcsolódó technikai, tudományos, intézményi, politikai, gazdasági és szociális szempontok permanens vizsgálatának irányítását.

A 2. Mcs fő eredményét a transzparens információs rendszer létrehozása képezi, aminek kettős hatása lesz:

- lehetővé teszi az élelmiszertermeléssel foglalkozó szereplők számára, hogy megbízható információkat és adatokat kapjanak a technológiai innovációkról és tudományos ismeretekről;
- megkönnyíti az élelmiszerminőség és –biztonság vonatkozó aspektusainak elterjesztését a közvélemény formálására azzal a céllal, hogy bővítse a végső fogyasztó ismereteit.

A regionális TTK-k a következő Munkacsomagokban ismertetett projekt tevékenységek megvalósításának központjaivá is válnak.

3. Munkacsomag – Az Innovációs Eszköztár létrehozása

Ez a Munkacsomag mindegyik részvevő régió fő termelési láncában az innovációs folyamatok erősítésére szolgáló eszköztár meghatározására és megvalósítására szolgál. Az eszköztár létrehozása úgy történik meg, hogy egy nemzetközi értelmezés szerint összegyűjtik a projekt partnerek és a Technológiai Transzfer Központok tapasztalatait azzal a céllal, hogy egyrésztől szinergiákat hozzanak létre a legjobb tapasztalatok és gyakorlatok segítségével, másrésztől hatékonyan javítsák az innovációk alkalmazását a legfontosabb és legrepresentatívabb termékláncokban.

Az „innovációs eszköztár”-at mindegyik részvevő régió jellemzői szerint alakítják ki, és az a következő specifikus eszközkategóriákat fogja tartalmazni:

1. a fogyasztói bizalom tesztelése az élelmiszer minősége iránt azzal a céllal, hogy felbecsüljék, a fogyasztók hogyan értelmezik a saját régiójukban termelt élelmiszerek biztonságát és minőségét, kiindulva abból a megfontolásból, hogy az agrár-élelmiszeripari termékek minősége és biztonsága a termékek leglényegesebb „eladható értéke”;
2. a vállalatoknak a gyártási folyamat és termék innovációval szemben tanúsított viselkedésének tesztelése, a vállalati képesség, a termékjellemzők javítását és a gyártási folyamatok hatékonyságát és fenntarthatóságát célzó technológiai innovációk fejlesztésének potenciáljai és akadályai;
3. a intézményi hatékonyság tesztelése a termelési láncok innovációs tevékenységének támogatásában az innovációs politikáknak a gazdasági rendszerekre kifejtett hatásaik kimutatására és az új politikák és területi stratégiák alkalmazására az előrejelzésben, beleértve a K+F és az innováció pénzügyi támogatásának alkalmazását.

Az innovációs eszköztárban előirányozzák az analitikai instrumentumok új generációjának kifejlesztését és alkalmazását, ami lehetővé teszi az agrár-élelmiszeripari vállalatoknak, hogy maguk értékeljék ki saját innovációs igényeiket és potenciáljaikat. Az önkiértékelő instrumentumok lehetővé teszik kiemelten a következők meghatározását:

- a termelési láncok specifikus szegmenseinek technológiai fejlődése;
- a gyártási rendszerek technológiai szintjei és hatékonyságuk;
- kommunikációs képesség és hatékonyság a végső fogyasztóval szemben a termékek minőségi jellemzőiről és a „technológiai mennyiségi” szintről.

A meghatározott önértékelési eszközök alkalmazása lehetővé teszi majd a vállalatoknak, hogy közvetlenül alkalmazzanak megfelelő intézkedéseket termékeik és gyártási folyamataik innovációjának javítására, míg az intézmények és a tudományos testületek képesek lesznek teljesítményeik növelésére a technológiai transzfer és az innováció hatékonyságának terén.

4. Munkacsomag – A vállalati innováció erősítése

Az agrár-élelmiszeripari gazdasági szektorban a technológiai transzfert és az innovációt gátló legjelentősebb tényezők egyikét a vállalatok valamint az állami és a magán kutató testületek által elért haladásnak és szinergiáknak a vállalatok többsége általi alacsony alkalmazási szintje jelenti néhány specifikus területen. Ez a Munkacsomag arra irányul, hogy a tudásszintet nemzetközi szinten fejlessze azáltal, hogy

- lokális szinten növeli a felfedezések, kutatási eredmények, legjobb tapasztalatok elterjesztését;
- funkcionális kapcsolatot hoz létre különböző régiók vállalatai és/vagy kutató testületei között azzal a céllal, hogy egy többfunkciós hálózatot hozzon létre, amelyben ezek a szereplők képesek lesznek közös projektek és közös üzleti tevékenységek kifejlesztésére.

A Munkacsomag tartalmazza a fókusz csoportok létrehozását, amelyek számára be lehet mutatni néhány "kiválósági példát" néhány ipari megvalósítás ismertetésével, amelyek különösen fejlettek a technológiai innovációban és a kiváló minőségű és biztonságos élelmiszer előállításában. A kiválósági példák hangsúlyozzák majd az innovatív megoldásokat, - amelyeket alkalmaztak a termelési hatékonyság és a termékminőség fejlesztésében, - azzal a céllal, hogy elterjessék a technológiai tudást.

A technikai fókusz csoportok tevékenysége lehetővé teszi majd, hogy egy adatbázisba feltöltsék az EU, nemzeti és regionális pénzügyi alapok által támogatott kutatási projekteket és (amennyire csak lehetséges) a vállalatok által egymástól függetlenül végrehajtott kezdeményezéseit, különös tekintettel az innovatív kis- és középvállalkozásokra. Az adatbázis on-line lesz elérhető, és úgy szervezik meg, hogy a következő információkat tartalmazza:

- az élelmiszerminőség és élelmiszerbiztonság témáiban megvalósított technikai és tudományos innovációk ismertetése;
- alapszereplők a specifikus területeken működő kutatócsoportokról, szakértőkről és kutatókról;

- adott szektorok vállalatai, amelyek támogatják a kompetenciák áramlásának és az üzleti kapcsolatok kialakulásának megkönnyítéséhez vezető nemzetközi magán/magán kapcsolatok létrehozását.

A vállalati igények elemzésével (1. Munkacsomag) kapott adatokat összevetik a fókusz csoportoktól származó kiválósági példák információival és a kutatási projektek adataival, lehetővé téve specifikus technológiai beavatkozásokat meghatározott vállalatcsoportoknál.

A Munkacsomag főbb eredményei a következők lesznek:

- vállalati és kutatási eredmények harmonizálása specifikus problémák megoldására;
- az állandó nemzetközi munkacsoportokon belül a gazdasági szereplők összehozása;
- a technológiai kiválóságok elterjesztése.

Ezen túlmenően az intézmények képesek lesznek arra, hogy foglalkozzanak az új technológiai vállalkozások, konzorciumok, partnerségek, stb. létrehozásához szükséges instrumentumok (pénzügyi támogatások, tudás-transzfer, vállalati inkubátorok, stb.) jobb alkalmazására.

5. Munkacsomag – Elterjesztés és kommunikációs tevékenység

A projekt folyamán létrejött tudást és kifejlesztett eszközöket a kommunikációs stratégiának megfelelően terjesztik el, aminek két fő célja van:

1. a projektben részvevő valamennyi partner teljes informálása a tervezésről, az elért haladásról és a felmerült problémákról;
2. az elért eredmények elterjesztése a potenciálisan érdekelteleknek, különösen az agrár-élelmiszeripari vállalatoknak, intézményeknek és kutatóknak.

A kommunikációs eszközök a következők:

- a projekt több-nyelvű honlapja, ami az operatív interfész funkciót képviseli nemcsak a projekt tudásának és eredményeinek elterjesztésére, hanem az adatok gyűjtésére és az állami és a privát szereplők közötti kommunikációra. A vállalatokra vonatkozó adatgyűjtést egy ellenőrző kérdéslistával is elvégzik, ami a web-lap korlátozott hozzáférésű helyén áll rendelkezésre. Az ellenőrző kérdéslista iránt érdeklődő gazdasági szereplőt előzőleg adott személyi kód kiadásával engedik belépni a korlátozott hozzáférésű területre. A vállalati adatokat csak a projekt céljaira használják fel az adatvédelmi törvények teljes betartásával.
- workshopok, szemináriumok és konferenciák, beleértve az indító és a záró üléseket;
- egyéb kommunikációs eszközök, úm. hírlevél és új, multimédiás web-alapú eszközök.

6. Munkacsomag – Projektvezetés

Ez a Munkacsomag tartalmazza a Projektvezetési Tanács létrehozását, amelyben mindegyik részvevő képviselt, a technikai és pénzügyi irányítási tevékenységek megszervezését, és a projekt jelentési és a teljesítés figyelési tevékenységeket.

¹ Ausztria, Bulgária, Görögország, Olaszország (Abruzzo, Emilia-Romagna, Friuli-Venezia Giulia, Lombardia, Marche, Molise, Piemonte, Bolzano, Trento, Puglia, Umbria, Veneto tartományok), Szlovákia, Románia, Szlovénia, Magyarország, Albánia, Bosznia-Hercegovina, Horvátország, Moldova, Montenegro, Szerbia, Ukrajna (Chemivetska terület, Ivano-Frankiviska terület, Zakarpatska terület, Odessa terület)

Co-funded by the
EUROPEAN REGIONAL
DEVELOPMENT FUND